

Komplettering av ansökan enligt begäran från länsstyrelsen – Naturvård

Eftersom denna rapport rör en hotad och skyddsvärd art som ofta utsätts för olika typer av mänsklig negativ påverkan bör denna rapport sekretessbeläggas.

En skyddsvärd fågelart har sedan 2012 (med undantag av 2015) häckat på en klipphylla i den västra delen av tälten i Kålleröd. Delar av denna brant är tänkt att tas bort och ingå i produktionen. Branten är inte ”skrotad” vilket medför att här finns en hel del klipphyllor och block som kan utgöra lämpliga häckningsplatser för olika arter av fåglar. En bolåda hade efter en inventering 2011 planerats att sätta upp under säsongen 2012 men i stället valde fåglar att påbörja sin häckning på en befintlig klipphylla. Klipphyllan de valde var det en del vassa stenar som riskerade att förstöra äggen. Efter häckningssäsongen 2012 städades klipphyllan i samarbete med ornitologer/bergsklättrare och ett lager med fint grus lades på plats. Detta för att inte riskera att ägg krossades av vassa stenar eller föll ur boet. Dräneringen av boet blev också mer fördelaktigt då blöta fågelungar har en lägre överlevnadsgrad.

Innan borttagning (sprängning) av den delen av berget där fåglarna har sin klipphylla planeras att iordningställa 1-2 klipphyllor på samma sätt som gjorts med den befintliga men på annan plats i tälten och i anslutning till befintlig klipphylla. Här är strukturen på berget likartat som vid den befintliga klipphyllan och det borde inte vara några problem med att hitta lämpliga platser att iordningställa en klipphylla för fåglarna. Det är en fördel om denna lokaliseras i någorlunda vindskyddat läge och med ett överhäng som skyddar åtminstone delvis mot regn. En skärm av buskar och/eller träd kommer att lämnas ovanför anlagda nya klipphyllor och ingen verksamhet kommer att pågå direkt ovanför anlagda klipphyllor under tiden 1 mars-31 juli det vill säga under fåglarnas häckningstid. Sprängningsarbeten kommer inte heller att göras i anslutning till anlagda klipphyllor under samma tid.

Det är också möjligt att sätta upp speciella bolådor i andra delar av tälten i berg där strukturen på berget ej tillåter naturliga klipphyllor. Allt detta arbete är tänkt att göras i samarbete med lokala ornitologer.

Dessa fåglar har ökat i antal under senaste 20-årsperioden i Sverige och i takt med att de blir fler kommer konkurrensen att öka om befintliga naturliga klipphyllor. Fåglarna eftersträvar en ostörd plats för sin häckning men har samtidigt visat att de kan häcka i urbana miljöer så länge själva boplatsen är ostörd. Fåglarna har även börjat häcka på höga byggnader men också i nedlagda och aktiva bergtäkter vilket idag blir alltmer vanligt. Finns det tillräckligt med föda inom lämpligt avstånd verkar fåglarna ha en god häckningsframgång trots pågående verksamhet. Det kan nämnas att under 2016 fick fåglarna i Kålleröd ut 3 ungar medan genomsnittet för Västergötland samma år var 2,7 ungar per häckning.

En störning vid boplatsen kan innebära en misslyckad häckning och övergivning av densamma. Till exempel en skogsavverkning ovanför en klipphylla kan göra att klipphyllan ratas som häckningsplats. Likaså skog som växer upp framför en klipphylla gör att fri inflygning till klipphyllan motverkas vilket då innebär att klipphyllan inte fyller funktionen som lämplig häckningsplats.

Att tillåta att bohyllor ”flyttas” inom en täkt kan komma att medföra att alltför många täkter medvetet skapar lämpliga klippbyllor i sina täkter vilket kan gynna ett flertal arter som söker sig till platser där lämpliga boplatser finns trots att det i mänskliga ögon är en störd miljö. Att denna bergssida erbjuder lämpliga boplatser beror på just strukturen i berget vilket i sin tur beror på att berget inte är ”skrotat” det vill säga att här finns en hel del utskjutande klippor och block som kan utgöra en säkerhetsrisk. Ett korp-par som även de häckar i samma bergssida har tvingats flytta sin boplatser vid åtminstone två tillfällen då det skett spontanras som förstört korparnas boplatser.

Bild 1. Genom att spara den norra delen av bergsbranten och vid behov skapa klippbylla/hyllor ger man fåglarna möjlighet till fortsatt häckning inom verksamhetsområdet. Här är det viktigt att den sparade delen blir tillräckligt stor och skyddad från kommande verksamhet varför den sparade delen behöver vara större än vad som idag är planerat.

Bild 2. Den nyligen utgrävda delen saknar de strukturer med lodytor och klipphyllor som fåglarna eftersträvar. Det saknas också en vegetationsskärm ovanför och idag förekommer det en del verksamhet/upplagring ovanför denna del. Delar av området är också tillgängligt för fyrfota predatorer såsom räv, mink, grävling som alla finns i närområdet och ses ofta även inom verksamhetsområdet. Kvarvarande jordmassor behöver tas bort likaså det mesta av vegetationen nedanför.

Idag sker sprängning nedanför denna del. Om en fortsatt sprängning sker här kan man med fördel skapa en bättre och högre lodyta där det inte finns någon väg eller dylikt som delar av denna. Detta skulle öka området där fåglarna kan finna en ny bohylla.

Uppdaterad lista över fåglar som förkommer i eller i anslutning till verksamhetsområdet

Art (häckar, födosöker)	Läge	Ingår i EU:s fågeldirektiv index B Rödlistad i Sverige index R	Påverkan
Pilgrimsfalk (häck)	Täkten, klippflylla	B,R	Ja, sannolikt
Brun kärrhök (häck)	Sagsjön, våtmark	B	Ingen
Sävspurv	Sagsjön, våtmark	R/VU	Ingen
Hussvala (häck)(födo)	På byggnader (och ev klippsprång) samt i uppsatta holkar. Fodosöker över Sagsjön	R/VU	Ingen. Gynnas av uppsatta specialholkar för hussvala.
Backsvala (häck) (fodosök)	Täkt: stenmjölshögar och sandbrinkar, födosöker över Sagsjön	R/NT	Ingen. Kan snarare gynnas av verksamheten om stenmjölshögar undantas under häckninstid.
Svart rödstjärt (häck)	På byggnader i täkten, ev.klippflylla	R/NT	Troligen ingen avgörande påverkan då de verkar föredra att häcka på/inne i byggnader. Ej årlig.
Fiskljuse (födo)	Sagsjön	B	Ingen
Tornseglare (häck) (Födo)	I uppsatta holkar och i byggnader, födosöker över Sagsjön	R/VU	Ingen.
Gröngöling (Häck)	alsumpskogen	R/NT	Ingen
Mindre hackspett (häck)	alsumpskogen	R/NT	Ingen under förutsättning att den närbelägna alsumpskogen ej påverkas.
Åkergröda	Lövsumpskog	Upptagen i EUs artdirektiv	Ingen